

Saskia VAN NIEUWENHOVE

Freelance journaliste

Als journalist kaart ze aan wat er misloopt in de jeugdzorg, terwijl ze als vrijwilliger (pleeg)ouders en jongeren ondersteunt. Het leverde Saskia VAN NIEUWENHOVE (42) dit jaar een nominatie op voor het Klein Duimpje van de Vlaamse Jeugdraad.

‘De sector vindt me lastig, maar als ouder geven ze me gelijk’

Jozefien VAN HUFFEL

Ze werkte met en schreef over slachtoffers van kindermisbruik in Cambodja en kindsoldaten in Nepal, maar ook in eigen land stoot Saskia Van NIEUWENHOVE op talrijke verhalen waar haar mond van openvalt. „Als het om buitenlands onrecht gaat, reageren we meteen dat die kinderen al het mogelijke verdienen”, zegt ze. „De situatie van kinderen van hier maakt ons echter veel minder snel verontwaardigd. We sluiten de ogen omdat we ons schamen.”

–Hoe blijft uw verontwaardiging zo vers?

Ik heb rechtstreeks contact met jongeren in de jeugdzorg, met pleegmama's... Hun verhalen raken me dagelijks. Ik groeide zelf op in instellingen en blijf er op bezoek gaan. Ik schreef er echter lange tijd niet over, omdat ik dacht dat de afstand te klein was. Er loopt echter zo veel verkeer, dat ik uiteindelijk niet anders kon.

Het verhaal dat me over de streep trok, was dat van de zoon van András Pándy (de inmiddels overleden Hongaars-Belgische dominee, in 2002 veroordeeld voor zes moorden op familieleden, n.d.r.). Ik ontmoette hem toevallig: hij sliep in 'mijn' kamer in de instelling. Jaren later ontdekte ik dat de psychiatrie hem had opgegeven en dat hij elke dag, zonder enige vorm van begeleiding, op bezoek ging bij zijn vader in de gevangenis. Ik kon niet anders dan dat uitbrengen. Blijkbaar hebben we in dergelijke zaken meer affiniteit met de dode slachtoffers dan met de levenden die er nog elke dag mee worstelen.

–Hoe komen dergelijke verhalen bij u terecht?

Mijn naam doet de ronde. Meestal voelen mensen zich, al dan niet terecht, onbegrepen. Instanties leveren goed werk, maar moeten procedures volgen en kunnen daardoor niet altijd denken vanuit de mensen. Onlangs waren er bijvoorbeeld ouders met een pleegkind dat een belangrijke operatie nodig had. De spoedarts vond het geen urgentie en dus moest er via de pleegzorgdienst en de jeugdrechter toestemming komen van de moeder, die al jaren in kraakpanden leeft en moeilijk te vinden is. Elke dag telt voor zo'n kind. Ik bel dan naar het ziekenhuis en zeg dat ik denk aan een artikel, een weg die de pleegzorgdienst niet kan nemen.

Saskia Van Nieuwenhove: „In sommige zaken is er meer oog voor doden dan voor levende kinderen.” © Kristof Ghyselinck

–Verandert ook de sector in zijn geheel?

Ik heb de ervaring dat je als journalist wel degelijk iets in beweging kunt zetten. Sommigen, zoals Veerle Beel bij *De Standaard*, blijven dat net als ik proberen. Toen ik 2012 over de slechte staat van de noodinternaten schreef, maakte minister Smet bijvoorbeeld een half miljoen euro vrij om die gebouwen aan te pakken.

Achter de schermen werkte ik ook mee aan het nieuwe decreet Integrale Jeugdzorg. Ik woonde elke hoorzitting bij, praatte uren met parlementsleden van de Commissie Welzijn en corrigeerde een groot deel van de teksten. Echt tevreden ben ik echter niet over het decreet, want de invoering van een trajectbegeleider voor kinderen en jongeren in de jeugdzorg haalde het niet.

Het is onvermijdelijk dat kinderen verhuizen van de ene voorziening naar de andere, gewoon omdat ze ouder worden of omdat hun problematiek verandert. Een duurzame trajectbegeleider zou kunnen vermijden dat ze steeds opnieuw hun verhaal moeten doen. Dat zou echter in het vaarwater van bestaande structuren komen en dus kwam het er niet. Aan de

basis, bij de opvoeders, is de jeugdzorg enorm vermenselijkt, maar in de Raden van Bestuur nog niet. Maar ook al vallen ministers, procureurs en anderen me niet om de hals als ze me zien, als ouder vinden ze vaak wel dat ik gelijk heb.

„Zonder muziek, al was het slechts twee kwartier per dag, had ik mijn jeugd nooit doorstaan”

–In uw huiskamer prijkt een foto van muzikant Tom Barman naast kasten vol cd's. Is muziek belangrijk voor u?

Ik heb ook nog een lp-verzameling, maar die staat boven. Mijn broer klaagt erover, elke keer als ik verhuis, maar ik vrees dat ik alles zal houden tot in het rusthuis. De muziek verwijst naar mijn eerste carrière, als dj en bij Studio Brussel. Bovendien kan ik me niet voorstellen dat ik mijn jeugd had doorstaan zonder muziek. In de instelling waar ik woonde, mochten we per

dag slechts twee keer een kwartier luisteren. Nu begrijp ik dat enigszins, maar als tiener vond ik dat een foltering. Ik spring dan ook meteen op de bres als jongeren in de jeugdzorg hun interesses niet mogen beleven. De opvoeders zijn van goede wil, maar de tijdsdruk maakt soms dat ze niet stilstaan bij het belang van die fotografie of die muziek.

–Maar muziek is niet waarover u wilt schrijven. Waarover wel, in de toekomst?

Ik werk aan een boek over de justitie in Marokko. Tegelijk heb ik een andere droom, die door de nominatie voor het Klein Duimpje werd versterkt. Ik zou graag een soort adviesbureau beginnen voor de jeugdzorgsector, vooral voor de meest kwetsbaren. Enerzijds is dat ironisch, omdat ik zelf pleit voor minder diensten en vzw's. Anderzijds contacteren zo veel mensen me als ze op de rand van een inzinking staan. Er zijn voor ieder van hen en tegelijk schrijven om rond te komen, lukt niet. Op subsidies moet ik als kritische stem wellicht niet rekenen, maar misschien vind ik elders steun.